

Sygn. akt V U 43/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2014 r. w Kaliszu

odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 25 listopada 2013 r. i 23 grudnia 2013 r. Nr (...)

w sprawie A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

- 1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 23 grudnia 2013 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu A. M. emeryturę poczynając od dnia (...)**
- 2. Umarza postępowanie co do decyzji z dnia 25 listopada 2013 r.**

UZASADNIENIE

W dniu 01.10.2013 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla A. M..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., decyzjami z dnia 25.11.2013 r. i 23.12.2013 r., w sprawie (...), odmówił A. M. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji w dniu 30.12.2013 r. wniósł odwołanie A. M., w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca w okresie od 10.10.1973 r. do 08.03.1987 r. w (...) w O., na stanowisku kierowcy ciągnika i operatora spycharki, na którym to stanowisku wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania A. M..

Decyzja z dnia 25.11.2013 r. została w toku postępowania uchylona.

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 27 lat, 1 miesiąc i 19 dni. Organ rentowy uznał odwołującemu okres pracy w szczególnych warunkach od 02.02.1972 r. do 30.09.1973 r. i od 15.05.1991 r. do 31.12.1998 r. w rozmiarze 8 lat 5 miesięcy i 10 dni. Odwołujący miał status pracownika. Obecnie odwołujący pobiera świadczenie przedemerytalne.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych od 10.10.1973 r. do 08.03.1987 r. w (...) w O., na stanowisku kierowcy ciągnika i operatora spycharki. W okresie od 25.04.1975 r. do 22.04.1977 r. odwołujący obywatel zasadniczą służbę wojskową.

Odwołujący w okresie od 10.10.1973 r. do 14.05.1991 r. zatrudniony był w (...)w O.. W świadectwie pracy z dnia 14.05.1991 r. dotyczącym powyższego okresu wskazano stanowisko odwołującego: kierowca ciągnika, operator spycharki, ostatnio murarz. W okresie tego zatrudnienia, ale poza spornym okresem, od 09.03.1987 r. odwołujący pracował na kontraktach zagranicą. W karcie wynagrodzeń z lat 1979 wpisano stanowisko odwołującego jako kierowca ciągnika, w innych nie wpisano stanowiska lub stanowisko kierowca (rok 1981). W dniu 09.10.2001 r. odwołującemu wystawiono świadectwo pracy w szczególnych warunkach na okres od 10.10.1973 r. do 08.03.1987 r. wskazując stanowiska: od 10.10.1973 r. do 24.04.1975 r. i od 22.04.1977 r. do 30.04.1982 r. na stanowisku kierowca ciągnika i od 01.05.1982 r. do 08.03.1987 r. na stanowisku operatora spycharki. Wskazano wykaz A Dział VIII i V załącznika do Zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz wzrostu emerytury lub renty. Powyższe świadectwo firmowane jest pieczęcią Archiwum Zlikwidowanego (...) i podpisem L. N.– potem likwidatora przedsiębiorstwa. W kwestionariuszu osobowym z dnia 10.10.1973 r. wskazano stanowisko odwołującego – kierowca ciągnika. Podobnie w podaniu o pracę z dnia 03.10.1973 r., umowie o pracę z dnia 10.10.1973 r., karcie obiegowej zmiany z dnia 21.04.1977 r. umowie o pracę z dnia 21.04.1977 r., opinii sporządzonej w dniu 25.01.1978 r. na okres od 10.10.1973 r. W angażu z dnia 01.05.1982 r., oraz obowiązującym od dnia 01.10.1982 r. i od dnia 01.01.1987 r. stanowisko odwołującego określono jako operator spycharki.

Prawo jazdy kategorii T odwołujący posiada – od 29.12.1971 r., a uprawnienia do obsługi spycharki od 08.05.1982 r.

Odwołujący wykonywał pracę kierowcy ciągnika od 10.10.1973 r. do 24.04.1975 r. i od 22.04.1977 r. do 30.04.1982 r., a od 08.05.1982 r. do 08.03.1987 r. pracę operatora spycharki.

(dowód: zeznania odwołującego, zeznania świadków S. D. i R. P., akta osobowe odwołującego)

Jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A Dział VIII poz. 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca kierowców ciągników, natomiast w wykazie A Dział V poz. 3 – praca operatora ciężkich maszyn budowlanych.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 39, poz.353 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymaga także dla spełnienia warunków do świadczenia, rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Warunek rozwiązania stalunku pracy nie obowiązuje od 01.01.2013 r.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe za okres ponad 27 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca odwołującego obecnie nie istnieje. Świadectwo pracy w szczególnych warunkach wystawił odwołującemu za sporny okres likwidator przedsiębiorstwa potem przechowawca akt.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, odwołującemu wystawiono świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporne okresy, z tym że dokonał tego podmiot nieuprawniony.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach jako kierowca ciągnika od 10.10.1973 r. do 24.04.1975 r. i od 22.04.1977 r. do 30.04.1982 r., a od 01.05.1982 r. do 08.03.1987 r. pracę operatora spycharki.

Odwołujący, wraz z uznanym okresem, wykazał okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zauważyć należy iż co do odwołującego jako okres pracy w szczególnych warunkach winien być uwzględniony okres służby wojskowej.

Odwołujący spełnił zatem warunki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd orzekł jak w wyroku o zmianie zaskarżonej decyzji.